

CONSTITUCIÓ DE 1876

A) CIRCUMSTÀNCIES HISTÒRIQUES I PROCEDIMENT CONSTITUENT

L'any 1874 el general Martínez Campos inicia un pronunciament militar que proclama com a rei d'Espanya a Alfons XII, avançant-se als plans del líder del partit conservador, Antonio Cánovas del Castillo, que volia arribar a instaurar el nou sistema de forma pacífica i sense recórrer a l'exèrcit. Amb l'arribada del rei al 1875 s'inicia la Restauració. Cánovas no vol repetir els errors que es van cometre durant el govern d'Isabel II i vol instaurar un règim de base civil que aconseguixi atreure no només als conservadors sinó també als antics progressistes, i a d'altres que van donar suport a la Revolució de la Gloriosa. És conscient per tant que no es pot tornar a la situació prèvia a 1868 i que no pot basar el nou règim en cap de les constitucions anteriors, ja que cap s'ajusta del tot al que té en ment o són massa progressistes o massa reaccionàries. Així doncs la primera mesura que pren el govern de Cánovas és convocar eleccions, per sufragi universal, per escollir unes corts constituents, que seran les encarregades d'elaborar la nova constitució, la qual serà una síntesi de la de 1845 i la de 1869.

B) ANÀLISI DEL CONTINGUT DEL TEXT ARTICULAT

- i. **SOBIRANIA:** Sobirania compartida entre el rei i les Corts.
- ii. **LLIBERTATS I DRETS INDIVIDUALS:** Inclou una declaració de drets àmplia (no tant com la de 1869), però sense concretar, la seva concreció es remetia a lleis ordinàries posteriors.
- iii. **DIVISIÓ I RELACIÓ ENTRE ELS PODERS:**
 - * **Legislatiu:** Elabora les lleis (juntament amb el rei) i els pressupostos. És bicameral. La Cambra Baixa (Congrés dels Diputats) per sufragi a raó d'un diputat per cada 50.000 habitants, però no concreta el model de sufragi ni el sistema electoral. Respecte la Cambra Alta (Senat), la meitat és escollida per sufragi censatari i l'altra meitat amb caràcter vitalici o per dret propi (nomenats pel govern o la corona).
 - * **Executiu:** Governa el país. Composat pel rei i el govern. La monarquia actua com moderadora de la política i té amplis poders; dret a vet, nomenament de ministres, potestat de convocar les Corts, suspendre-les o dissoldre-les sense comptar amb el govern.
 - * **Judicial:** Vetlla pel compliment de les lleis, la legalitat de les accions de govern i jutja els incompliments de la llei. S'organitza per mitjà de tribunals amb jutges escollits pel govern i l'aparell de l'estat.

- iv. **ORGANITZACIÓ TERRITORIAL DE L'ESTAT:** Estat centralista, es divideix en províncies dirigides per les diputacions, nomenades pel govern central, i els dominis o colònies.
- v. **RELACIONS ESGLÉSIA-ESTAT:** Estat confessional catòlic, prohibició de la pràctica pública de cap altra religió, però es tolera altres cultes en privat. L'estat s'encarrega del manteniment econòmic de l'església catòlica.

C) CONCLUSIONS I SIGNIFICAT DEL TEXT CONSTITUCIONAL

La Constitució de 1876 implica el retorn a un sistema liberal, on s'atorga un poder important al rei (sobirania compartida) convertint-lo en el garant del nou ordre, i en l'encarregat d'ordenar la vida política i mantenir el torn pacífic dels partits dinàstics. Implica un pas enrere en els èxits aconseguits durant el sexenni, ja que tot i que s'atorguen drets de forma àmplia com a la del 1869, aquests queden restringits per les lleis posteriors, ja que la constitució no els garanteix de forma clara. La constitució de 1876 serà un dels pilars sobre els que s'assentarà el règim de la Restauració i permetrà mantenir aquest règim fins al segle XX. És per tant una constitució de caràcter conservador inspirada en els valors tradicionals de la monarquia, la religió, l'ordre i la propietat.